

KRUISEM SPORTSTRAAT KUNSTGRASVELD

ARCHEOLOGIE NOTA

INTERGEMEENTELIJKE SAMENWERKING VOOR STREEKONTWIKKELING IN ZUID-
OOST-VLAANDEREN

GENTSESTEENWEG 1 B
9520 SINT-LIEVENS- HOUTEM
TEL 053 64 65 20

INFO@SO-LVA.BE
WWW.SO-LVA.BE

KRUISEM SPORTSTRAAT KUNSTGRASVELD

ARCHEOLOGIENOTA – 2024F305

LAURE MEESEN & ARNE VERBRUGGE

DOSSIERSAMENSTELLING

Laure Meesen & Arne Verbrugge

PROJECT

Aanleg kunstgrasveld op het voetbalterrein– Archeologienota
(bureauonderzoek)
Projectcode:2024F305
Projectnaam: 24-ZIN-SS
SOLVA Archeologierapport nr. 300

OPDRACHTHOUDER

SOLVA
Projectteam: Archeologie
Gentsesteenweg 1B
9520 SINT-LIEVENS-HOUTEM
Tel: 053/64 65 20
info@so-lva.be

BEWAARPLAATS ARCHEOLOGISCH ENSEMBLE

Erkend onroerend erfgoeddepot SOLVA archeologisch depot
p/a Industrielaan 25b
9320 EREMBODEGEM
Tel: 053/64 65 36
archeologie@so-lva.be

WETTELIJK DEPOTNUMMER

D/2024/12.857/17

Kaft: Uitsnede van de Villaretkaart (1745-1748) met zicht op Zingem en het projectgebied (AGIV).

Copyright: Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van SOLVA. Alle foto's, tenzij anders vermeld: © SOLVA.

Inhoudstafel

1	SAMENVATTING.....	6
1.1	PLANMATIGE CONTEXT	6
1.2	WETTELIJK KADER	6
1.3	VRAAGSTELLING.....	6
1.4	ONDERZOEKSMETHODE.....	6
1.5	RESULTATEN	6
2	VERSLAG VAN RESULTATEN BUREAUONDERZOEK.....	8
2.1	BESCHRIJVEND GEDEELTE	8
2.1.1	AANLEIDING VOOR DE OPMAAK VAN DE ARCHEOLOGIENOTA	10
2.1.2	BESCHRIJVING VAN DE GEPLANDE WERKEN	10
2.1.3	DE ONDERZOEKSOPDRACHT	13
2.1.4	WERKWIJZE EN STRATEGIE VAN HET VOORONDERZOEK.....	13
2.2	ASSESSMENTRAPPORT	15
2.2.1	METHODEN, TECHNIEKEN EN CRITERIA	15
2.2.2	CONSERVATIE-ASSESSMENT	15
2.2.3	DE LANDSCHAPPELIJKE LIGGING VAN HET ONDERZOEKSGBIED EN ZIJN OMGEVING	15
2.2.4	HET ONDERZOCHE GEBIED EN ZIJN OMGEVING IN ZIJN HISTORISCH KADER	34
2.2.5	HET ONDERZOCHE GEBIED EN ZIJN OMGEVING IN ZIJN ARCHEOLOGISCH KADER	43
2.2.6	EEN DATERING EN INTERPRETATIE VAN HET ONDERZOCHE GEBIED.....	43
2.2.7	DE VERWACHTING TEN AANZIEN VAN ARCHEOLOGISCH ERFGOED	44
3	BIBLIOGRAFIE.....	46
3.1	LITERATUUR.....	46
3.2	WEBSITES.....	46

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: Kadasterkaart met aanduiding van het projectgebied.....	8
Figuur 2: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied.....	9
Figuur 3: Topografische kaart (detail) met aanduiding van het projectgebied.....	9
Figuur 4: Opmetingsplan van de sportzone (bron: Jan De Clippel).....	10
Figuur 5: Bodemkaart met aanduiding van het projectgebied.....	15
Figuur 6: Gewestplan met aanduiding van het projectgebied.....	16
Figuur 7: Quartairgeologische kaart met aanduiding van het projectgebied.....	17
Figuur 8: Tertiairgeologische kaart met aanduiding van het projectgebied.....	18
Figuur 9: Digitaal terreinmodel (DTM) met aanduiding van het projectgebied.....	19
Figuur 10: DTM met aanduiding van het projectgebied met verticale overdrijving factor 8 (Bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 8/07/2022).....	19
Figuur 11: Digitaal terreinmodel (detail) met aanduiding van het projectgebied.....	20
Figuur 12: Hoogteprofiel 1 van zuid naar noord.....	20
Figuur 13: Hoogteprofiel 2 van west naar oost.....	21
Figuur 14: Potentiële bodemerosiekaart met aanduiding van het projectgebied.....	21
Figuur 15: Bodemkaart (detail) met aanduiding van het projectgebied.....	22
Figuur 16: Bodemassociatiekaart met aanduiding van het projectgebied.....	22
Figuur 17: Bodemgebruikskaart met aanduiding van het projectgebied.....	23
Figuur 18: Bodembedekkingskaart met aanduiding van het projectgebied.....	24
Figuur 19: Luchtfoto uit 2022 met aanduiding van het projectgebied.....	24
Figuur 20: Aanduiding van de boorlocaties.....	26
Figuur 21: Villaretkaat met aanduiding van het onderzoeksgebied.....	36
Figuur 22: Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied.....	37
Figuur 23: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het projectgebied.....	38
Figuur 24: Vandermaelen kaart met aanduiding van het projectgebied.....	39
Figuur 25: Poppkaart met aanduiding van het projectgebied.....	40
Figuur 26: Luchtfoto uit 1971 met aanduiding van het projectgebied.....	41
Figuur 27: Luchtfoto uit 1979 – 1990 met aanduiding van het projectgebied.....	42
Figuur 28: Luchtfoto uit 2021 met aanduiding van het projectgebied.....	42
Figuur 29: Centraal archeologische inventaris (CAI) met aanduiding van het projectgebied.....	43

LIJST VAN FOTO'S

Foto 1: Zicht op het projectgebied richting het zuidwesten (Bron: Google Maps; geraadpleegd op 08/07/2022).....	11
Foto 2: Zicht op het projectgebied richting het zuidoosten met zicht op het inkomlokaal. (Bron: Google Maps; geraadpleegd op 08/07/2022).....	11
Foto 3: Zicht op het projectgebied richting het zuiden (Bron: Google Maps, geraadpleegd op 08/07/2022).....	12
Foto 4: Zicht op het projectgebied richting het zuidoosten (Bron: Google Maps, geraadpleegd op 04/08/2022).....	12
Foto 5: Controleboring 1.....	28
Foto 6: Controleboring 1.....	28
Foto 7: Controleboring 2.....	29
Foto 8: Controleboring 2.....	29
Foto 9: Controleboring 3.....	30
Foto 10: Controleboring 3.....	30
Foto 11: Controleboring 4.....	31
Foto 12: Controleboring 4.....	31
Foto 13: Controleboring 5.....	32
Foto 14: Controleboring 5.....	32
Foto 15: Perceel ten noorden van het voetbalterrein.....	33
Foto 16: Boerenwoning gelegen in de Sportstraat 11 te Kruisem (Bron: https://id.erfgoed.net/afbeeldingen/390986).....	35

LIJST VAN BIJLAGES

NUMMER BIJLAGE	ONDERWERP	AANMAAKSCHAAL	AANMAAKDATUM	BRONVERMELDING
BIJLAGE 1	Opmetingsplan sportzone bestaande toestand	1/250	9/10/2023	Jan De Clippel
BIJLAGE 2	Boorfiches		24/06/2024	Arne Verbrugge
BIJLAGE 3	Ontwerp Kunstgrasveld Zingem	1/200	10/06/2024	Jan De Clippel
BIJLAGE 4	Terreinprofielen	1/200	27/5/2024	Jan De Clippel

1 SAMENVATTING

1.1 PLANMATIGE CONTEXT

Gemeente Kruisem wenst het voetbalveld aan de Sportstraat heraan te leggen tot een voetbalveld met kunstgras en te voorzien van drainagebuizen. De werken vinden plaats binnen het perceel 683L.

1.2 WETTELIJK KADER

De zone bevindt zich buiten een beschermde archeologische site of archeologische zone, maar de oppervlakte van het projectgebied bedraagt meer dan 3000 m² en de ingreep in de bodem meer dan 1000 m².

Derhalve diende in uitvoering van **art. 5.4.1 3°** van het Onroerend Erfgoeddecreet d.d.12 juli 2013, een archeologienota te worden opgesteld ten behoeve van het indienen van de **omgevingsvergunning** voor **stedenbouwkundige handelingen** voor de heraanleg van een parking, rijbaan, terraszone en voetpaden. Er zijn voor dit dossier geen vrijstellingen van toepassing op bovenvermeld artikelnummer.¹

1.3 VRAAGSTELLING

Het projectgebied bevindt zich **buiten een historische kern** en wordt dus gekenmerkt door een **lage densiteit aan historische bebouwing**. De vraagstelling in dit geval richt zich vooral op de landschappelijke historiek van het terrein, de gebruiksgeschiedenis en de impact van de geplande werken. Dit bureauonderzoek gaat na of verder archeologisch (voor)onderzoek nodig is op basis van de huidige gegevens.

Het doel is informatie te verzamelen over de aan- of afwezigheid van een archeologische site op het terrein, de karakteristieken en bewaringstoestand ervan, de relatie met het landschap, de waarde ervan en de wijze waarop met het terrein moet omgegaan worden bij de geplande bodemingrepen. Er wordt nagegaan of verder archeologisch (voor)onderzoek nodig is op basis van de huidige gegevens.

1.4 ONDERZOEKSMETHODE

Het uitgevoerde vooronderzoek omvatte een **bureauonderzoek**. Daartoe is enerzijds landschappelijk, historisch en archeologisch bronnen- en online beschikbaar gegeoreferent kaartenmateriaal geconsulteerd en zijn eventuele (recente) verstoringen binnen het projectgebied geïnventariseerd, met het oog op het opstellen van een archeologisch verwachtingspatroon. Anderzijds is de impact van de werken op de ondergrond geëvalueerd. Deze impact werd afgewogen ten aanzien van het te veronderstellen verwachtingspatroon, op basis waarvan uiteindelijk een gemotiveerd advies kan opgesteld worden.

1.5 RESULTATEN

Gemeente Kruisem wenst het voetbalveld aan de Sportstraat heraan te leggen tot een voetbalveld met kunstgras en te voorzien van drainagebuizen. De werken vinden plaats binnen het perceel 683L.

Het projectgebied bevindt zich **buiten een historische kern** en wordt dus gekenmerkt door een **lage densiteit aan historische bebouwing**. Historische kaarten tonen aan dat het gebied steeds werd ingenomen door **akkerland en weiland**. Een situatie die hoogstwaarschijnlijk ver teruggaat in de tijd.

Binnen of in de onmiddellijke omgeving van het projectgebied zijn **geen archeologische sites** gekend.

---

¹ Het uit te voeren archeologisch onderzoek valt onder de toepassing van het Onroerend Erfgoeddecreet van 12 juli 2013, het Besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 betreffende de uitvoering van het Onroerend Erfgoeddecreet, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse regering van 4 december 2015 en de Code van Goede Praktijk voor de uitvoering van en de rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 4.0 van 1 april 2019.

Vanaf de jaren 2000 maakt het projectgebied deel uit van een sportzone, die gefaseerd wordt aangelegd en gaandeweg wordt heringericht tot de situatie van vandaag. Het projectgebied wordt daarbij in gebruik genomen als voetbalveld. Door deze voorgeschiedenis heeft de bodemopbouw reeds een aanzienlijke **verstoring** of fragmentatie ondergaan. De originele bodemopbouw is daarbij **vergraven**.

De werken omvatten de **aanleg** van een **kunstgrasveld** en **drainage**. De totale oppervlakte van de bodemingreep bedraagt 8147,51m². Het nieuwe maaiveld van het kunstgrasveld zal op 11,40m TAW komen te liggen. De opbouw bedraagt 35cm. **Dit betekent dat er voor de aanleg zowel zal afgegraven worden tot op een diepte van 35cm, als dat er wordt opgehoogd op de plekken die nu onder 11,05m TAW liggen.** Vervolgens zal er om de 5m een drainage buis gelegd worden. Deze zullen zeer lokaal voor een iets diepere verstoring zorgen.

Uit de controleboringen die uitgevoerd zijn is gebleken dat het terrein is **afgegraven, genivelleerd** en daarna is **opgehoogd** met aangevoerde grond. Deze ophoging gaat minstens tot op een **diepte van 60cm tot 77cm** onder het huidige maaiveld (tussen 10,58 en 11,41m TAW).

Uitgaande van de bovenstaande afwegingen kan gesteld worden dat de heraanleg van het terrein slechts een **beperkt kennispotentieel** heeft.

Om deze redenen wordt in het kader van de stedenbouwkundige vergunning **geen verder archeologisch (voor)onderzoek** op het terrein geadviseerd. Dit advies stelt noch de initiatiefnemer, nog zijn (onder)aannemers vrij van de in artikel 5.1.4 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 bedoelde meldingsplicht.

2 VERSLAG VAN RESULTATEN BUREAUONDERZOEK

2.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE

Projectcode: 2024F305

Sitecode: 24-ZIN-SS

Wettelijk depotnummer: D/2024/12.857/17

Naam en erkenningsnummer erkende archeoloog: SOLVA OE/ERK/Archeoloog/2015/00038

Locatie:

Oost-Vlaanderen, Kruisem, Zingem, Sportstraat

Bounding box:

punt 1: x= 99948,00 /y= 176923,69

punt 2: x= 100442,37 / y= 177205,63

Kadastrale gegevens:

Kruisem, Afdeling 4/Zingem, sectie B, 683L (partim) (Figuur 1)

Topografische kaart: Figuur 2 en Figuur 3

Betrokken actoren en specialisten:

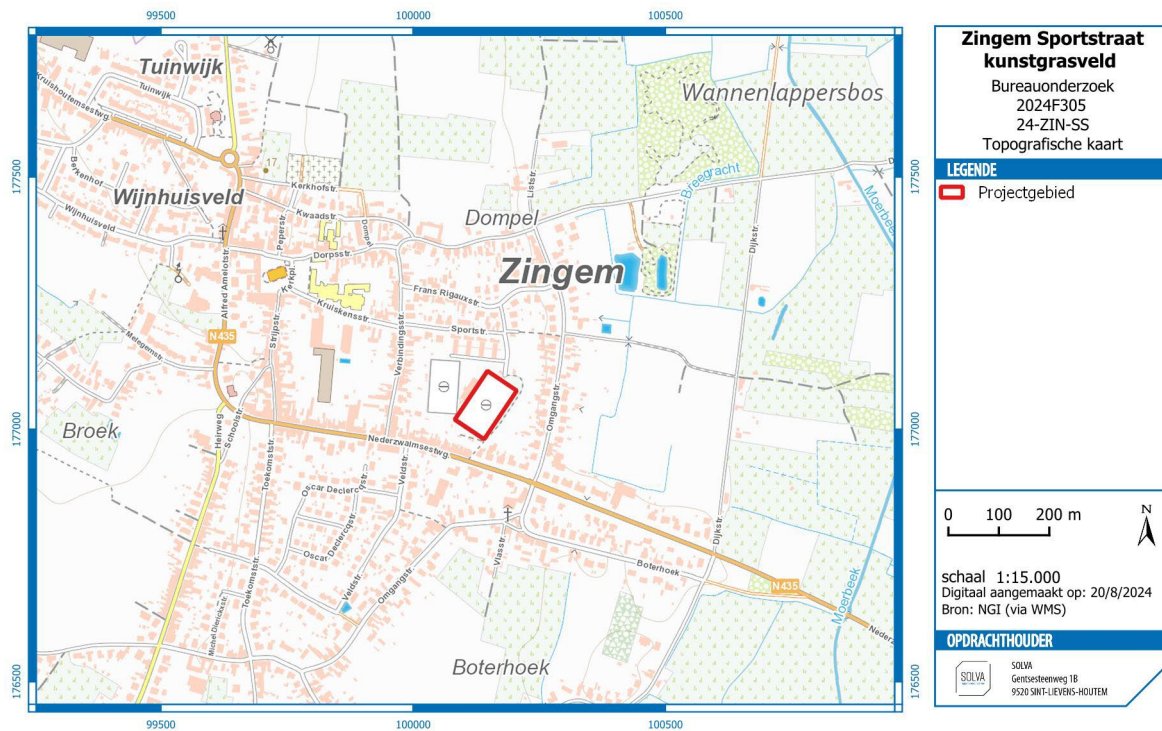
- Erkend archeoloog: Wouter De Maeyer
- Tekst: Laure Meesen & Arne Verbrugge
- Kaartmateriaal: Laure Meesen
- Redactie: Bart Cherretté

Wetenschappelijke advisering:

Niet van toepassing

Figuur 1: Kadasterkaart met aanduiding van het projectgebied.

Figuur 2: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied.

Figuur 3: Topografische kaart (detail) met aanduiding van het projectgebied.

2.1.1 AANLEIDING VOOR DE OPMAAK VAN DE ARCHEOLOGIEENOTA

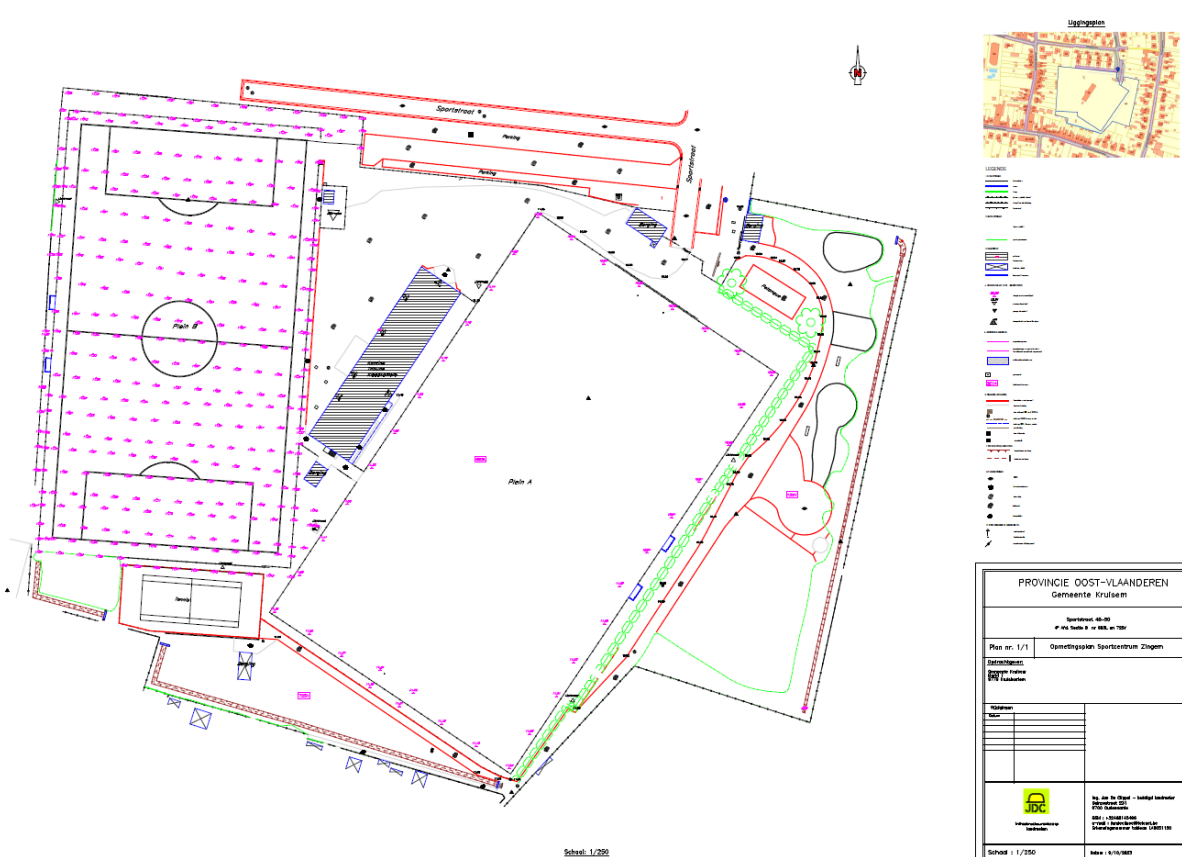
De zone bevindt zich buiten een beschermde archeologische site of archeologische zone, maar de oppervlakte van het projectgebied bedraagt meer dan 3000 m² en de ingreep in de bodem meer dan 1000 m².

Derhalve diende in uitvoering van **art. 5.4.1 3°** van het Onroerend Erfgoeddecreet d.d.12 juli 2013, een archeologienota te worden opgesteld ten behoeve van het indienen van de **omgevingsvergunning** voor **stedenbouwkundige handelingen** voor de aanleg van een parking, rijbaan, terraszone en voetpaden. Er zijn voor dit dossier geen vrijstellingen van toepassing op bovenvermeld artikelnummer.²

2.1.2 BESCHRIJVING VAN DE GEPLANDE WERKEN

2.1.2.1 DE BESTAANDE TOESTAND

Het projectgebied vormt onderdeel van een reeds ingerichte sportzone en omvat het volledige voetbalveld 'plein A' (Figuur 4, Foto 1, Foto 2, Foto 3 en Foto 4). Er staat een klein gebouw (inkomlokaal) op het einde van de reeds geasfalteerde weg (Sportstraat). Ten noorden van de grindweg zijn parkeerplaatsen voorzien. Het huidige maaiveld situeert zich tussen 10,58m TAW en 11,41m TAW.

Figuur 4: Opmetingsplan van de sportzone (bron: Jan De Clippel).

² Het uit te voeren archeologisch onderzoek valt onder de toepassing van het Onroerend Erfgoeddecreet van 12 juli 2013, het Besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 betreffende de uitvoering van het Onroerend Erfgoeddecreet, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse regering van 4 december 2015 en de Code van Goede Praktijk voor de uitvoering van en de rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 4.0 van 1 april 2019.

Foto 1: Zicht op het projectgebied richting het zuidwesten (Bron: Google Maps; geraadpleegd op 08/07/2022).

Foto 2: Zicht op het projectgebied richting het zuidoosten met zicht op het inkomlokaal. (Bron: Google Maps; geraadpleegd op 08/07/2022).

Foto 3: Zicht op het projectgebied richting het zuiden (Bron: Google Maps, geraadpleegd op 08/07/2022).

Foto 4: Zicht op het projectgebied richting het zuidoosten (Bron: Google Maps, geraadpleegd op 04/08/2022).

2.1.2.2 DE ONTWERPEN TOESTAND

Zie bijlage(n) 3 en 4 voor het ontwerp voor de aanleg van het kunstgrasveld.

De werken omvatten de aanleg van een kunstgrasveld en drainage. De totale oppervlakte van de bodemingreep bedraagt 8147,51m². Het nieuwe maaiveld van het kunstgrasveld zal op 11,40m TAW komen te liggen. De opbouw bedraagt 35cm. Dit betekent dat er voor de aanleg zowel zal afgegraven worden tot op een diepte van 35cm, als dat er wordt opgehoogd op de plekken die nu onder 11,05m TAW liggen. Vervolgens zal er om de 5m een drainage buis gelegd worden. Deze zullen zeer lokaal voor een iets diepere verstoring zorgen.

2.1.3 DE ONDERZOEKSOPDRACHT

2.1.3.1 VRAAGSTELLING

Het bureauonderzoek ten behoeve van de vergunningsaanvraag voor de aanleg van de wegenis, de parkeerplaatsen en het terras heeft tot doel om op basis van bestaande bronnen informatie te verzamelen over de aan- of afwezigheid van een archeologische site op het terrein, de karakteristieken en bewaringstoestand ervan, de relatie met het landschap, de waarde ervan en de wijze waarop met het terrein moet omgegaan worden bij de geplande bodemingrepen. Volgende onderzoeksvragen worden behandeld:

- Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische potentieel van het terrein?
- Wat is de landschapshistoriek van het terrein?
- Welke gebruiksevolutie kende het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?
- Wat is het wetenschappelijk kennispotentieel van een eventueel aanwezige archeologische site op lokaal, regionaal en op Vlaams niveau?
- Wat is de aard en waardering van het kennispotentieel?
- Is er verder vooronderzoek noodzakelijk en welke vorm dient dit aan te nemen?

2.1.3.2 DE RANDVOORWAARDEN

Niet van toepassing.

2.1.4 WERKWIJZE EN STRATEGIE VAN HET VOORONDERZOEK

2.1.4.1 MOTIVERING VAN DE ONDERZOEKSSTRATEGIE, -METHODEN EN -TECHNIEKEN

STRATEGIE

In deze nota wordt een **bureauonderzoek** uitgevoerd **voor een zone die gekenmerkt wordt door een lage dichtheid aan bebouwing in het verleden**. Dit type onderzoek heeft als bijkomend doel de landschappelijke opbouw en het landgebruik van het gebied te kennen. Daarvoor wordt bijzondere aandacht besteed aan de relevante ecologische en aardkundige gegevens en bronnen.

Dit bureauonderzoek moet uiteindelijk leiden tot een gemotiveerd advies of, en welke, maatregelen van verder vooronderzoek (met of zonder ingreep in de bodem) op het projectgebied noodzakelijk zijn.

METHODEN EN TECHNIEKEN

Met het oog op een gemotiveerd advies is enerzijds landschappelijk, historisch en archeologisch bronnen- en online beschikbare georeferentie kaartenmateriaal geconsulteerd en zijn eventuele (recente) verstoringen binnen het projectgebied geïnventariseerd, met het oog op het opstellen van een archeologisch verwachtingspatroon. Anderzijds is de impact van de werken op de ondergrond geëvalueerd. Deze impact werd afgewogen ten aanzien van het te veronderstellen verwachtingspatroon, op basis waarvan uiteindelijk een gemotiveerd advies kan opgesteld worden.

2.1.4.2 ORGANISATIE VAN HET BUREAUONDERZOEK

Alle hieronder vernoemde bronnen zijn geconsulteerd door de archeoloog Laure Meesen. Opmaak van de figuren en de georeferentie geschiedde door Laure Meesen. Inhoudelijke afwegingen en keuzes zijn in overleg geschied tussen Laure Meesen, Wouter De Maeyer en Bart Cherretté.

2.1.4.3 ASPECTEN WAARVOOR HET ADVIES VAN SPECIALISTEN WERD INGEROEPEN

Niet van toepassing.

2.1.4.4 ASPECTEN WAARVOOR ALGEMENE WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING WERD INGEROEPEN

Niet van toepassing.

2.1.4.5 MOTIVERING VAN DE GESELECTEERDE BRONNEN

Tijdens het bureauonderzoek is een analyse gemaakt van de **bodemsoorten**. Daarnaast werd onderzocht waar mogelijk afgedekte bodems en/of resten uit de prehistorie of jongere periodes kunnen verwacht worden. De aardkundige gegevens zijn online opgezocht via de Bodemverkenner

(www.dov.vlaanderen.be) en de Geopunt-kaart (www.geopunt.be), de kaarten zelf zijn geraadpleegd via WMS in een GIS-omgeving. Verdelers van deze kaarten is de Databank Ondergrond Vlaanderen.

Het belangrijkste beschikbare **historisch kaartmateriaal** is vooral geraadpleegd om de grondgebruiksgeschiedenis van het onderzoeksgebied van de laatste eeuwen zo goed mogelijk te kennen. Deze informatie uit het historische kaartmateriaal kan een impact hebben op de kwaliteit van het eventueel oudere bodemarchief. Het historische kaartmateriaal is gegeoreferent geraadpleegd via WMS in een GIS-omgeving. Verdelers van het kaartenmateriaal is het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen.

Voor het archeologisch kader is de Centrale Archeologische Inventaris (**CAI**) geraadpleegd, alsook de beschikbare literaire bronnen.

het **opmetingsplan** is door Jan De Clippel en Gemeente Kruisem ter beschikking gesteld.

Alle gegevens werden hierna samengebundeld in voorliggende archeologienota.

2.2 ASSESTRAPPORT

2.2.1 METHODEN, TECHNIEKEN EN CRITERIA

Het assessmentrapport omvat alle informatie afkomstig uit het **bureauonderzoek**: dit zijn alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal en bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Vanuit deze assessment van het plangebied moet een goede motivering mogelijk zijn over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen maatregelen.

Een waardevol assessment van het archeologisch potentieel van een projectgebied op basis van een bureauonderzoek is enkel mogelijk indien de bronnen voldoende en afdoende relevante gegevens opleveren om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden. Bij afwezigheid of onvoldoende data zijn bijkomende maatregelen nodig om tot een correcte inschatting voor het projectgebied te komen.

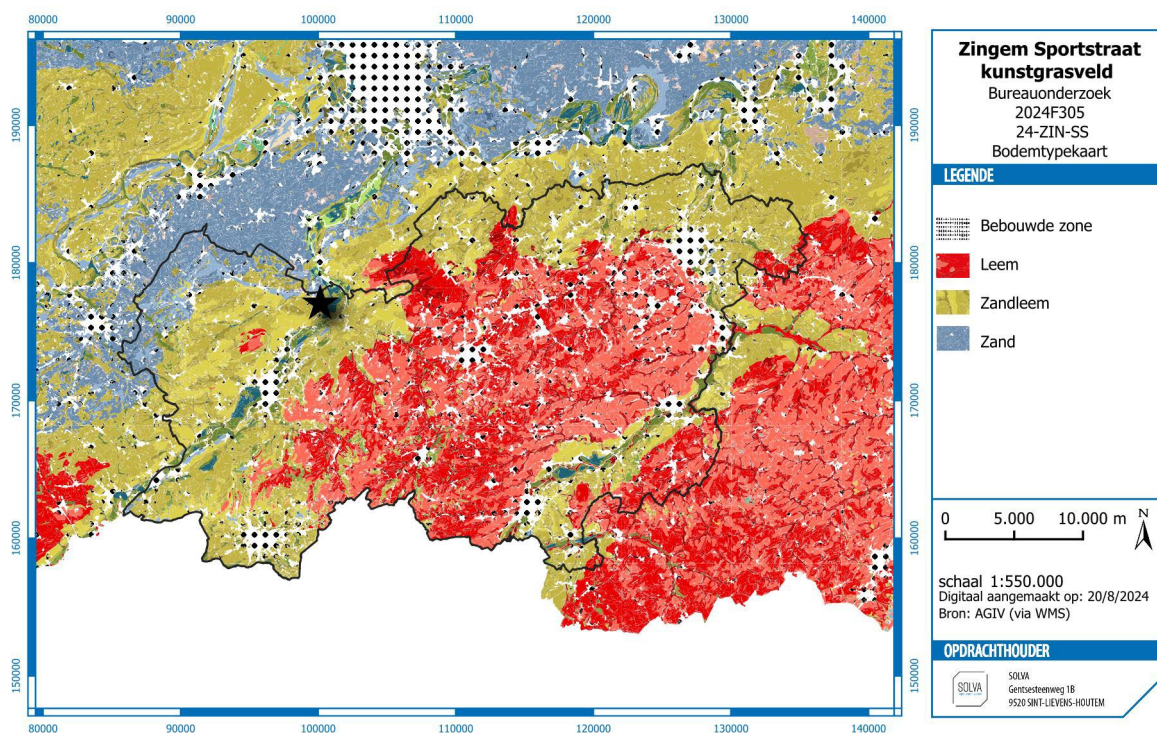
2.2.2 CONSERVATIE-ASSESSMENT

Alle gegenereerde data die in het kader van deze archeologienota tot stand komen, worden door **SOLVA** digitaal bewaard op een centrale server die dagelijks "in-huis" wordt geback-up't en off-site wordt gekopieerd. Alle gegenereerde data en rapporten zijn geïntegreerd in de **SOLVA**-Archeologiedatabank raadpleegbaar. Een conservatie-assessment voor vondsten of stalen is bij dit bureauonderzoek niet van toepassing.

2.2.3 DE LANDSCHAPPELIJKE LIGGING VAN HET ONDERZOEKSGBIED EN ZJN OMGEVING

2.2.3.1 ALGEMENE LANDSCHAPPELIJKE EN GEOGRAFISCHE SITUERING

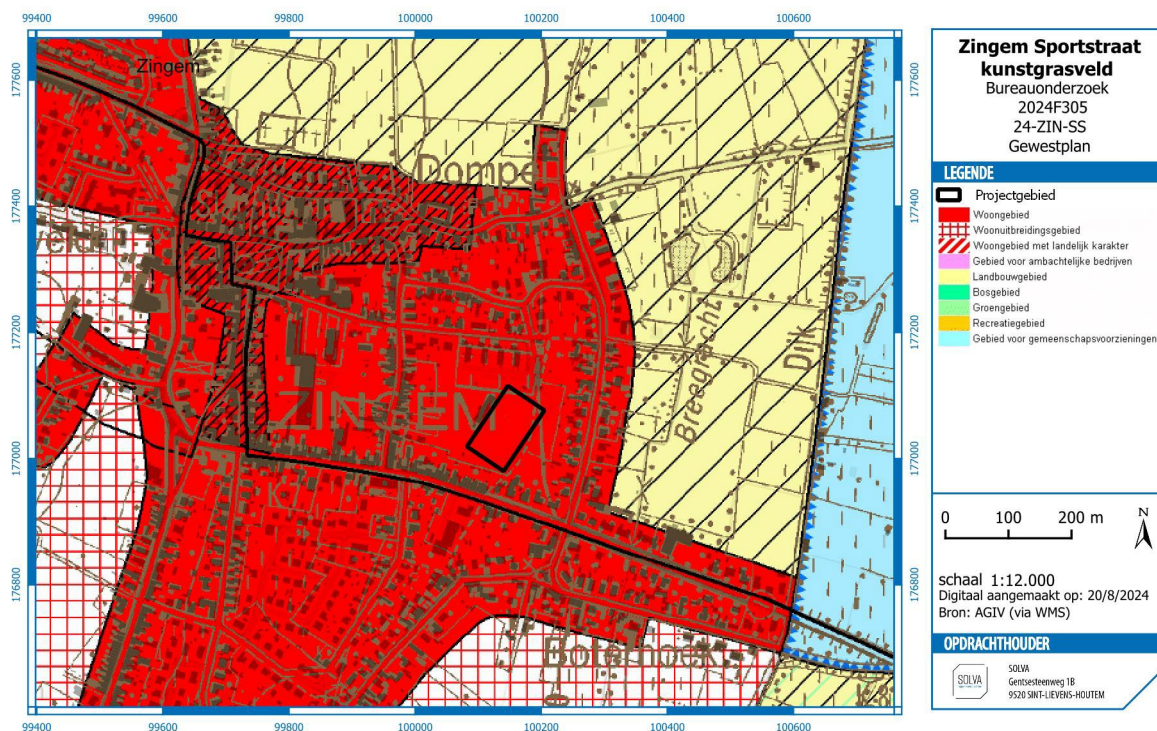
Zingem is gesitueerd in het zuidwesten van de provincie Oost-Vlaanderen, in de Scheldevallei. Oudenaarde grenst aan Zingem in het zuiden. Zingem is gelegen in de zandleemstreek (Figuur 5). Het centrum van Zingem is gekarteerd als antropogene zone.

Figuur 5: Bodemkaart met aanduiding van het projectgebied.

Het projectgebied situeert zich ten oosten van het centrum van Zingem, buiten het historische centrum.

Het projectgebied valt volgens het gewestplan (Figuur 6) volledig in een woongebied (rood).

Figuur 6: Gewestplan met aanduiding van het projectgebied.

2.2.3.2 AARDKUNDIGE EN HYDROGRAFISCHE SITUERING

ALGEMENE GEOLOGISCHE EN GEOMORFOLOGISCHE SCHETS VAN DE REGIO³

De Scheldevallei waarbinnen het projectgebied is gesitueerd, is gelegen in het zogenaamde Pleistoceen riviervalleiendistrict, i.e. de gebieden die geologisch/geomorfologisch geassocieerd kunnen worden met de Pleistocene vallei van de Vlaamse Vallei, dat onder meer gekenmerkt is door alluviale kleibodems en een vrij vlakke tot licht golvende topografie.

In het gehele gebied van het Pleistoceen riviervalleiendistrict rusten jong-Quartaire afzettingen op een Tertiair substraat. De deklaag bestaat uit Quartaire niveo-eolische afzettingen van de laatste ijstijd (Weichsel), rustend op subhorizontale, oorspronkelijk zwak naar het noorden hellende, mariene Tertiaire lagen. Het reliëf is er nagenoeg vlak, met uitzondering van lokaal microreliëf van dekzandruggen, heuvels, ruggen, kouters en lage beekdepressies. Zowat overal komt een permanente grondwatertafel voor. Een fijn vertakte hydrografie is aanwezig, die veelal door menselijk ingrijpen sterk werd gewijzigd.

Er komen vooral zandgronden, lemig-zandgronden en licht-zandleemgronden voor. De uitlopers van het Pleistoceen riviervalleiendistrict, zoals de onmiddellijke regio waarbinnen het projectgebied is gesitueerd, wordt gedomineerd door fluviaale afzettingen. Dit verklaart de iets zwaardere textuur in deze uitlopers, hoewel hier (bovenop) eveneens eolisch dekzand werd afgezet.

De belangrijkste processen uit de ontstaansgeschiedenis van het Pleistoceen riviervalleiendistrict situeren zich in de eerste helft van het Quartair, namelijk het Pleistoceen. Tijdens de afwisseling van ijstijden en tussenijstijden werd in verschillende fasen een enorme vallei, de zogenaamde 'Vlaamse Vallei' uitgeschuurd en herhaaldelijk opnieuw gevuld. In de Weichsel-ijstijd volgde een nieuwe uitschuring van het

³ We baseren ons voor deze beschrijving op de definitie en karakterisering van de ecodistricten in Vlaanderen. In het concept 'ecodistrict' worden diverse geologische, geomorfologische, bodemkundige, hydrografische en historisch-geografische aspecten, die ook een determinerende invloed hebben gehad op het menselijk handelen in het verleden, in relatie tot elkaar besproken: Sevenant et al. 2002.

bekken, dat in het Tardiglaciaal (na de laatste ijstijd) opnieuw volledig werd opgevuld door eolische dekzandafzettingen en door fluviale afzettingen, die door de smeltwaters werden aangevoerd en in de rivieren bezonken. Gaandeweg ontwikkelde zich veenvorming.

De alluviale vlakten werden verder opgevuld als gevolg van de stijgende zeespiegel en later ook door de toenemende erosie na de prehistorische en historische ontbossingen. Momenteel is de geul van de Vlaamse Vallei niet meer zichtbaar in het landschap; ze is volledig toegesedimenteerd. Bovenop de Pleistocene rivierafzettingen werden tijdens het Holoceen recente riviersedimenten afgezet, die vaak gekenmerkt worden door een complexe samenstelling van klei, leem, zand en grind.

In de Vlaamse vallei komen vrij veel landschappelijke en hydrografische relictten zoals loopwijzigingen en afgesneden meanders voor. De zuidelijke uitloper van de Vlaamse Vallei vormt een brede zandige vlakte, gelegen op een gemiddelde hoogte van 10 m TAW, ontstaan tijdens het fluvioperiglaciaal Weichseliaan. De Holocene insnijding van de Schelde heeft een algemene zuid-noord trend. De alluviale vallei is lagergelegen met een hoogte die meestal lager ligt dan 10 m TAW, en is opgevuld met alluviale afzettingen. De morfologie van de alluviale vallei is vrij vlak. Enkele donken komen als opwelvingen (slechts een paar meter hoog) voor.

Bodemkundig domineren in het alluviaal gebied de matig tot zeer sterk gleyige zandleem-, leem-, veen- en vooral klei- en zware kleigronden. Veelal rusten ze op een zandige ondergrond, op sterk en zeer sterk gleyige, uitgebrikte, lemige en kleiige gronden, inclusies van gereduceerde kleigronden met venige bovengrond, matig droge tot natte lichtzandleemgronden met zandige ondergrond.

De leemgronden nemen de grootste oppervlakte van de alluvia in. De zandleemgronden liggen verspreid in de valleien. De licht-zandleemgronden vormen smalle stroken in de Scheldevallei (oeverwallen, donken). De veengronden beperken zich tot enkele kleine of grotere vlekken.

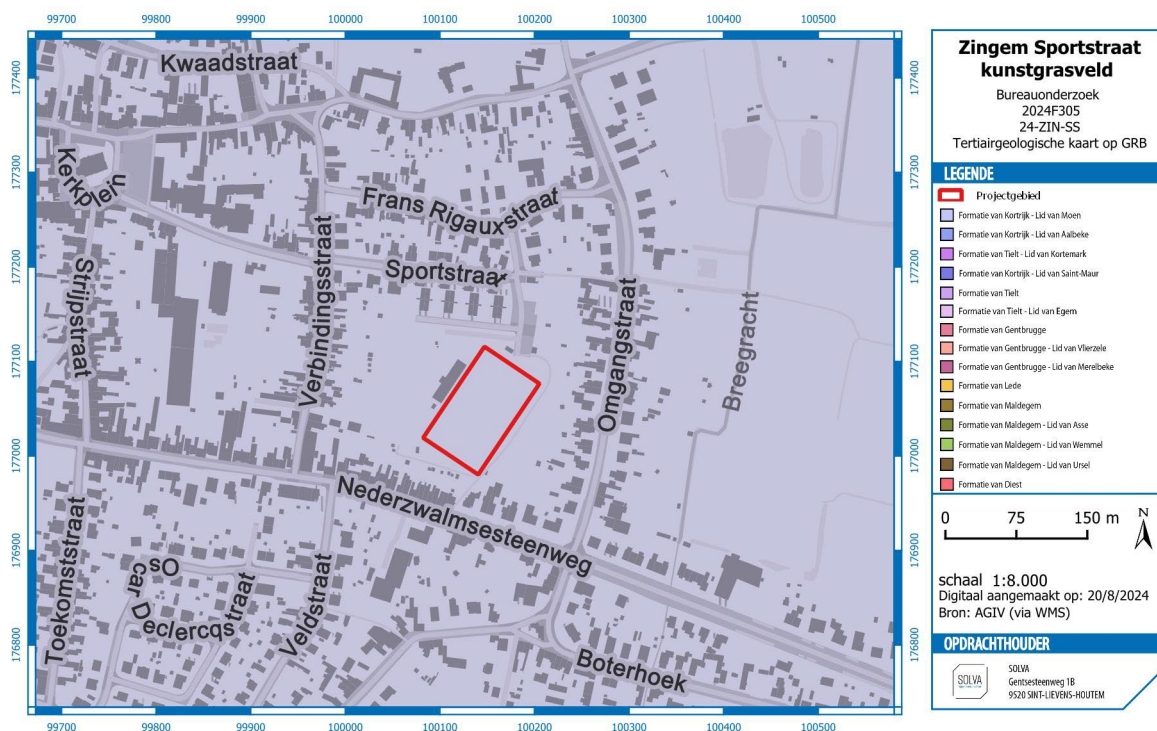
HET PROJECTGEBIED

De **Quartairgeologische profieltypekaart** (Figuur 7) karakteriseert het projectgebied grotendeels als geen Holocene en/of Tardiglaciaal afzettingen bovenop de Pleistocene sequentie (Type 3). De oostelijke hoek van het onderzoeksgebied bevindt zich in Holocene en/of Tardiglaciaal fluviale afzettingen bovenop de Pleistocene sequentie (Type 3a).

Figuur 7: Quartairgeologische kaart met aanduiding van het projectgebied.

Op de **Tertiairgeologische profieltypekaart** (Figuur 8) is te zien dat het projectgebied gelegen is op Formatie van Kortrijk, Lid van Moen. Dit vertaalt zich in grijze klei tot silt, kleihoudend, kleilagen en *nummulites planulatus*.

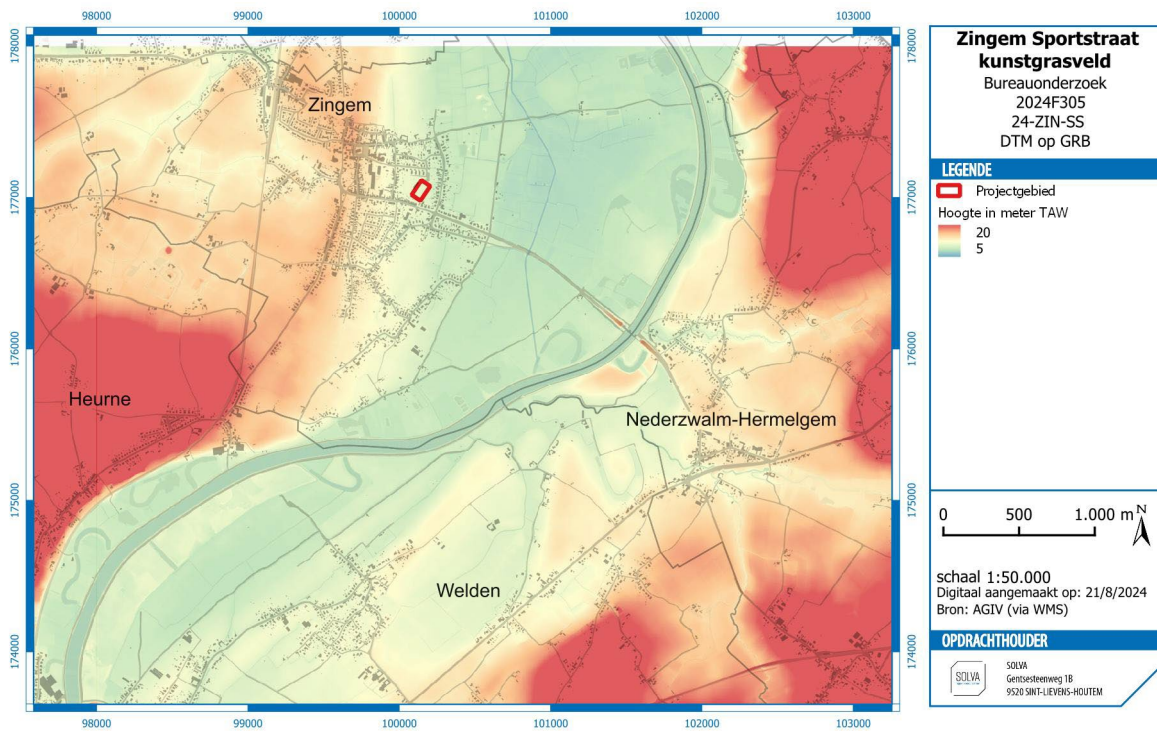

Figuur 8: Tertiairgeologische kaart met aanduiding van het projectgebied.

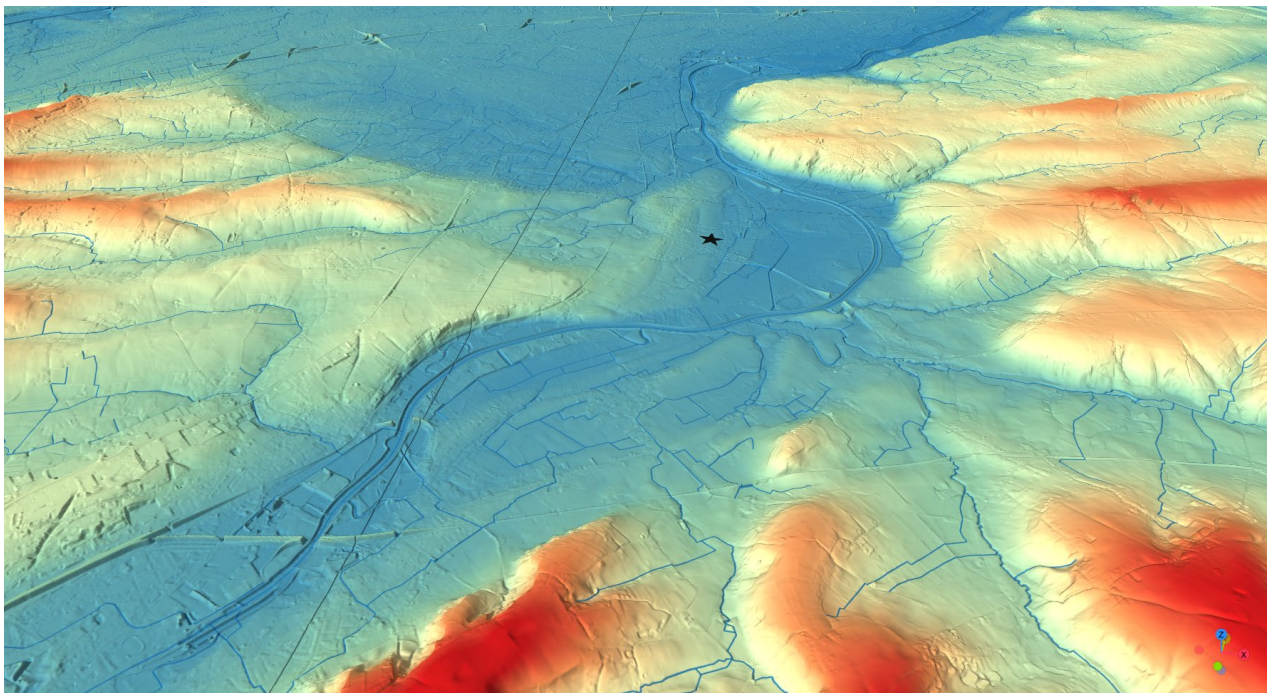
Voor het gebied is **geen geomorfologische kaart** beschikbaar.

2.2.3.3 FYSISCH-GEOGRAFISCHE SITUERING

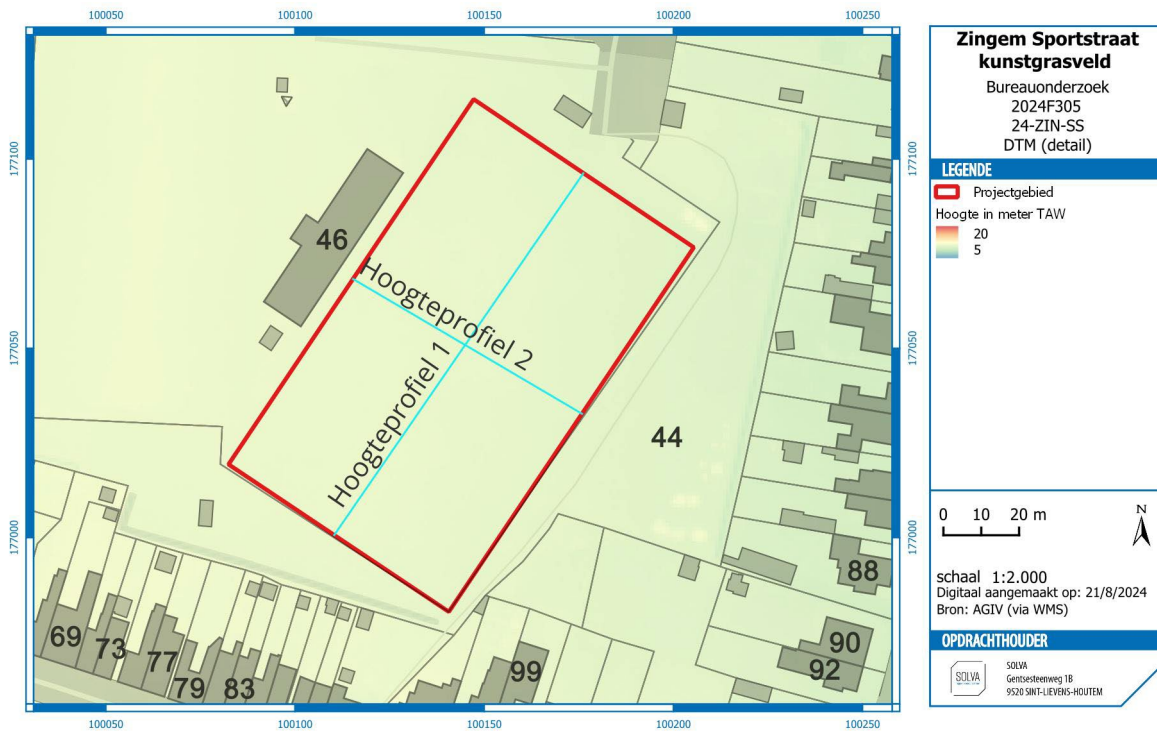
De deelgemeente Zingem is gelegen in de Scheldevallei. Op het **hoogtemodel** (Figuur 9, Figuur 10 en Figuur 11) is te zien hoe het projectgebied net buiten de alluviale vlakte ligt.

Figuur 9: Digitaal terreinmodel (DTM) met aanduiding van het projectgebied.

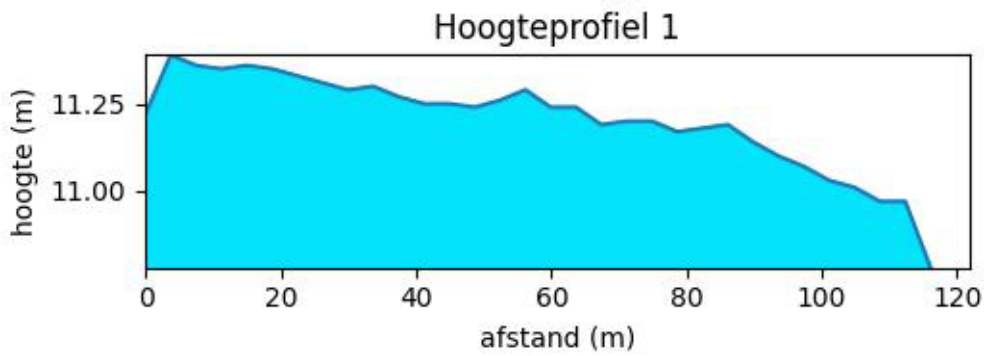

Figuur 10: DTM met aanduiding van het projectgebied met verticale overdrijving factor 8 (Bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 8/07/2022).

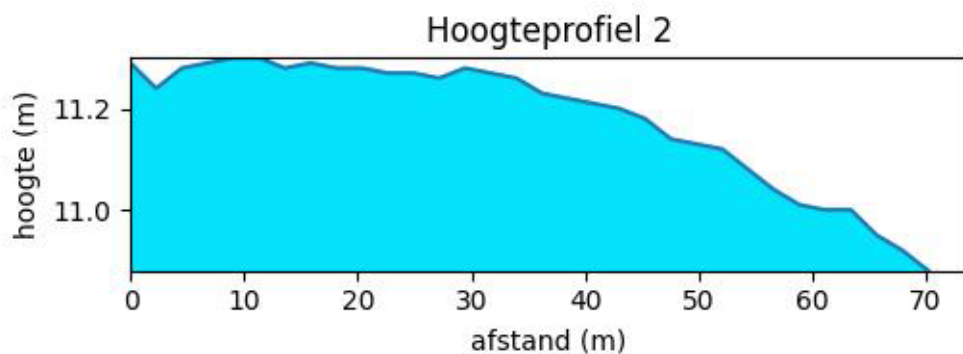

Figuur 11: Digitaal terreinmodel (detail) met aanduiding van het projectgebied.

Het projectgebied zelf is **vrij effen** (Figuur 12, Figuur 13) met hoogtes schommelend tussen +11.4m en +10.9m TAW.

Figuur 12: Hoogteprofiel 1 van zuid naar noord.

Figuur 13: Hoogteprofiel 2 van west naar oost.

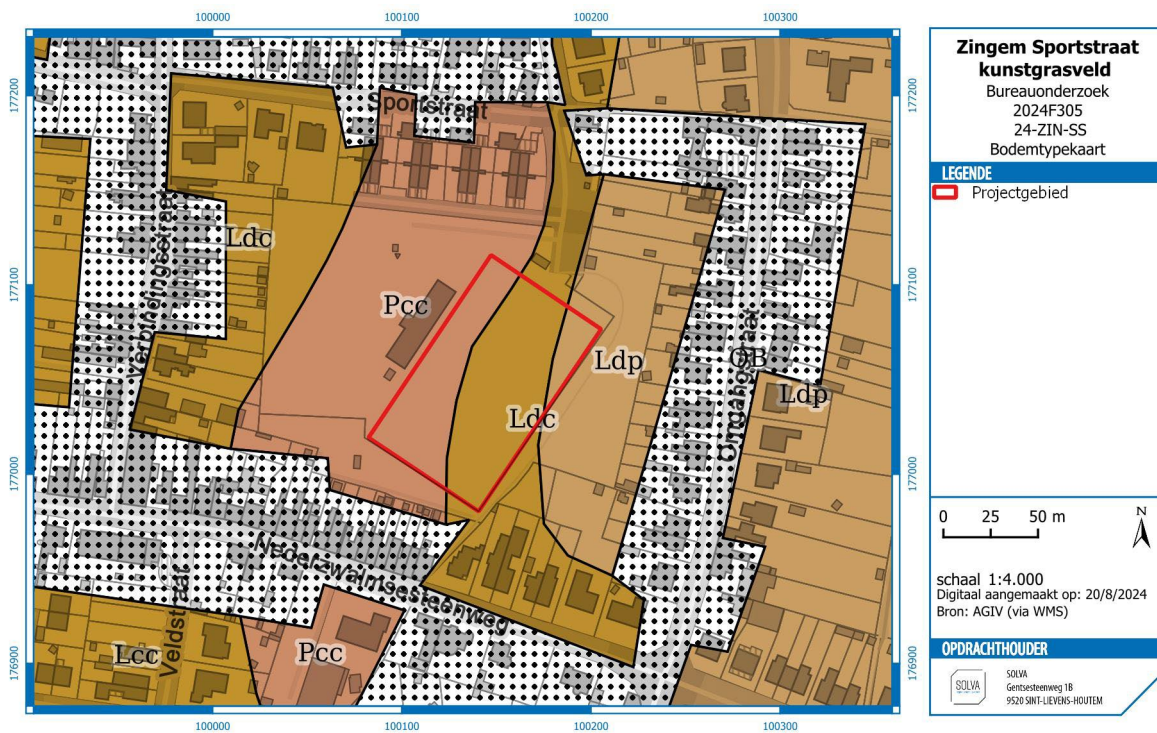
De **potentiële bodemerosiekaart** (Figuur 14) toont voor het projectgebied geen info, maar wellicht is de erosie zeer laag en/of verwaarloosbaar.

Figuur 14: Potentiële bodemerosiekaart met aanduiding van het projectgebied.

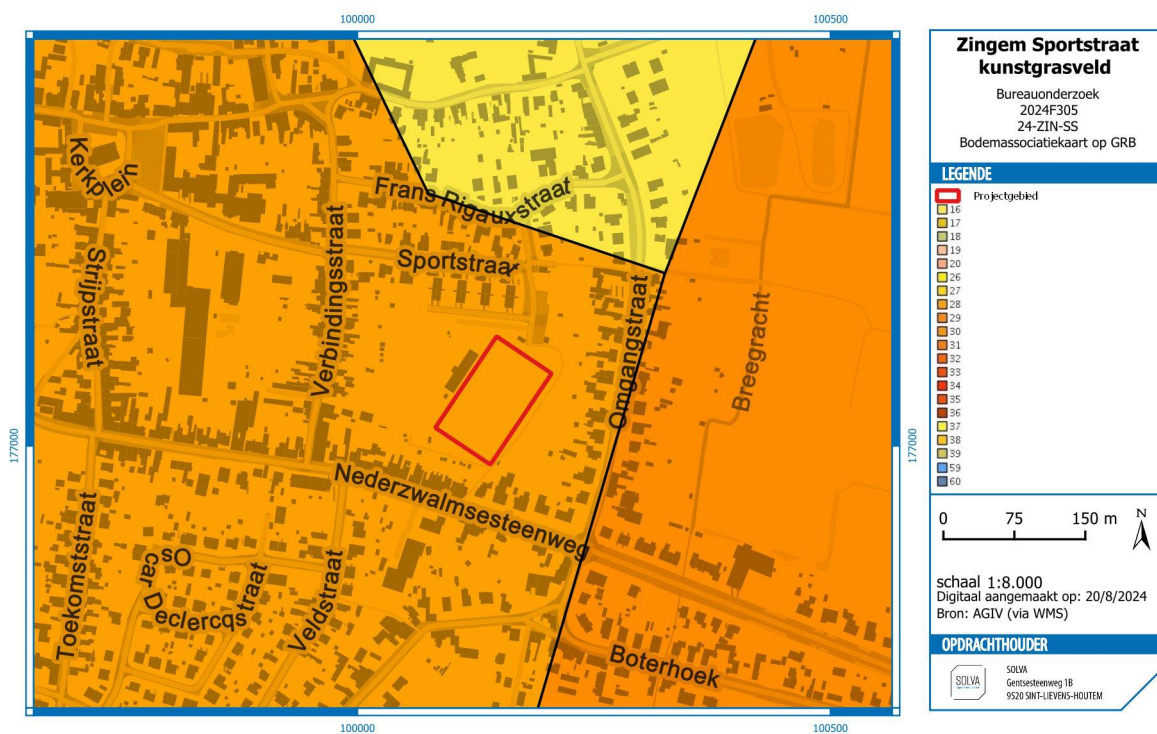
De **bodemkaart** (Figuur 15), opgesteld vóór de inrichting van deze terreinen, geeft aan dat de gronden van het projectgebied in oorsprong voor een groot deel bestonden uit matig droge, zwak gleyige, lichte zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont (Pcc). Daarnaast ligt het projectgebied ook voor de helft in matig natte, matig gleyige zandleembodem met sterk gevlekt verbrokkelde textuur B horizont (Ldc). In beperkte mate bevindt het projectgebied zich op een matig natte, matig gleyige zandleembodem zonder profiel (Ldp).

Op **heden** is het projectgebied echter **volledig ingericht als voetbalveld** en maakt het deel uit van een sportzone.

Figuur 15: Bodemkaart (detail) met aanduiding van het projectgebied.

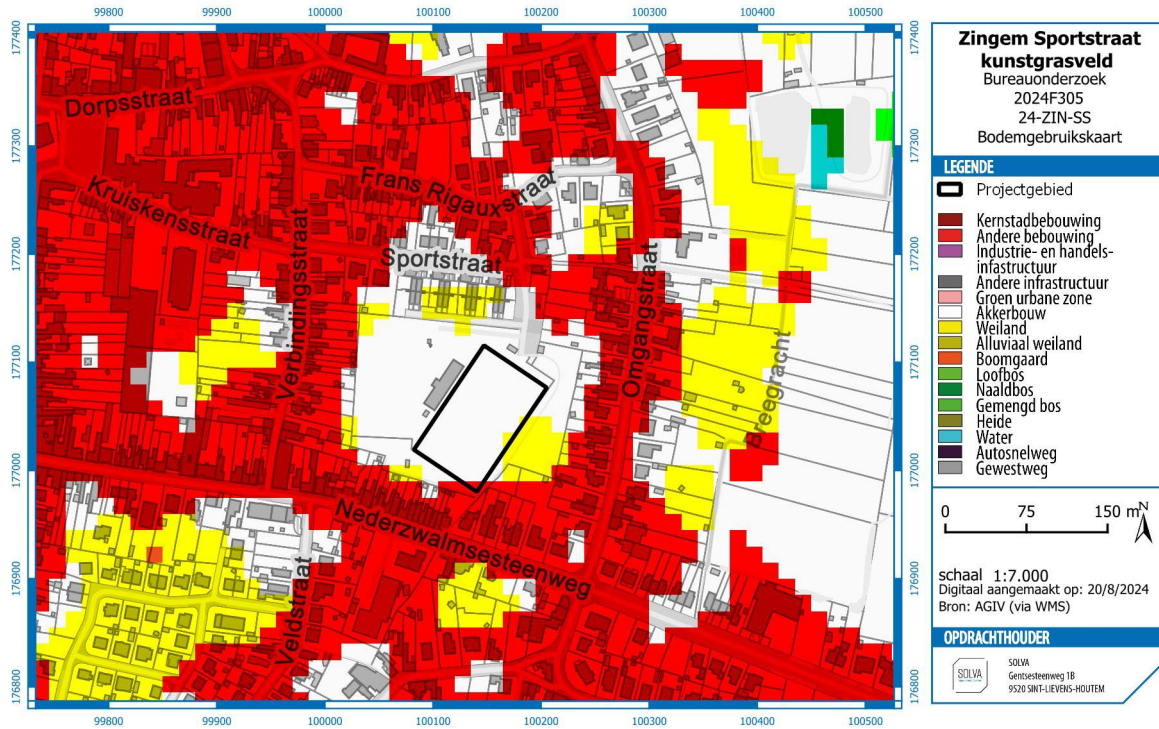
De **bodemassociatiekaart** (Figuur 16) toont aan dat er sprake is van droge zandleemgronden met textuur B horizont of met verbrokkelde textuur B horizont.

Figuur 16: Bodemassociatiekaart met aanduiding van het projectgebied.

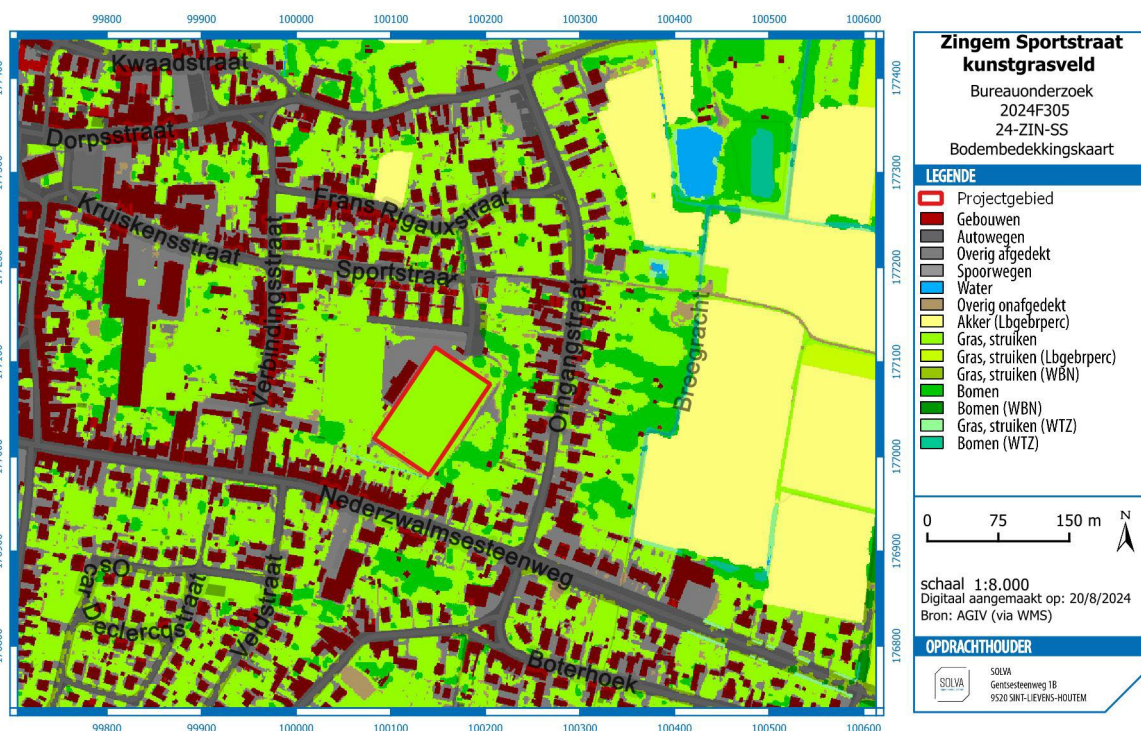
2.2.3.4 GRONDGEBRUIK

Volgens de **bodemgebruikskaart** (Figuur 17) ligt het projectgebied in akkerland en grenst het aan weiland en andere bebouwing. **Deze gegevens zijn tevens achterhaald.** De zone is volledig ingericht als voetbalveld.

Figuur 17: Bodemgebruikskaart met aanduiding van het projectgebied.

De **bodembedekkingskaart** (Figuur 18) toont aan dat het projectgebied momenteel is ingenomen door grassen en struiken.

Figuur 18: Bodembedekkingskaart met aanduiding van het projectgebied.

Een **recente luchtfoto** (Figuur 19) uit 2022 toont aan dat het projectgebied volledig is ingericht als voetbalveld en onderdeel vormt van een sportzone.

Figuur 19: Luchtfoto uit 2022 met aanduiding van het projectgebied.

Een gedetailleerde beschrijving van de bestaande toestand van het projectgebied wordt beschreven onder 2.1.2.1.

2.2.3.5 SPECIFIEKE TERREININFORMATIE: CONTROLEBORINGEN

2.2.3.5.1 ADMINISTRatieve GEGEVENS

Projectcode: 2024F305

Sitecode: 24-ZIN-SS

Locatie: Zingem, Sportstraat

Betrokken actoren en specialisten:

- Erkend archeoloog: Arne Verbrugge
- Assistent-archeoloog: Katleen Couchez
- Tekst: Arne Verbrugge

Wetenschappelijke advisering:

Niet van toepassing

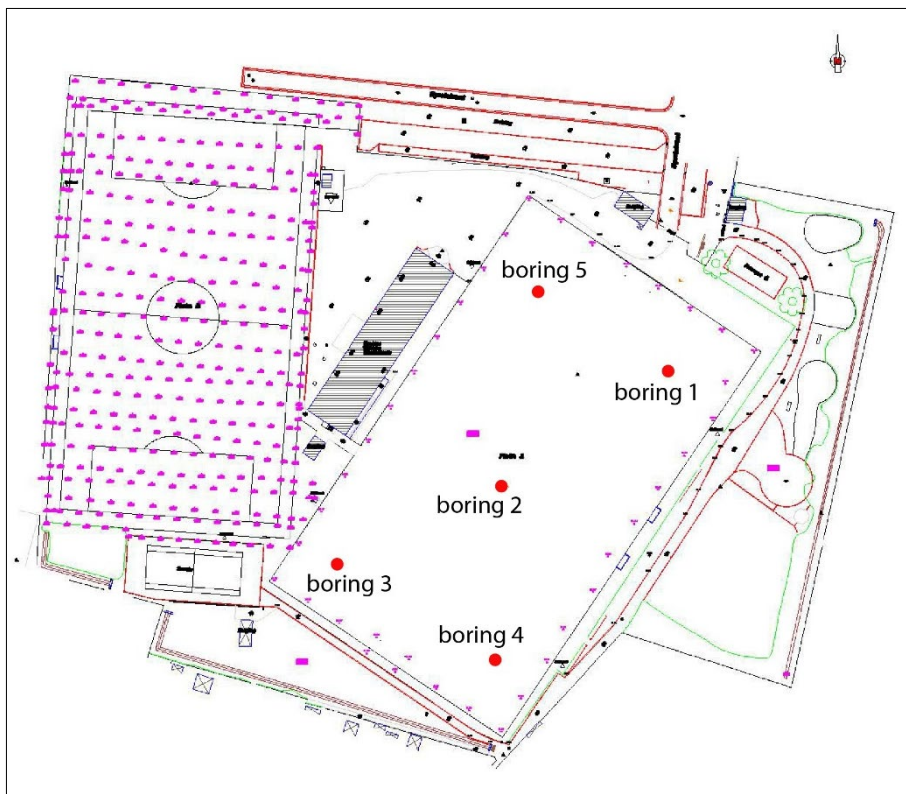
2.2.3.5.2 DE ONDERZOEKSOPDRACHT

Bepalen of er onder het huidige voetbalveld versterking zit en tot welke diepte deze reikt.

2.2.3.5.3 WERKWIJZE EN STRATEGIE VAN HET VOORONDERZOEK

De controleboringen vonden plaats op 24/06/2024 en werden uitgevoerd door Arne Verbrugge en Katleen Couchez (SOLVA). Het onderzoek werd uitgevoerd met een Edelmanboor met een kop van 5,5 cm. In totaal zijn vijf boringen uitgevoerd.

De boorpunten werden ingemeten met een Trimble TSC5. Bij elke boring wordt het sediment op een zwart zeil gelegd, volgens de correcte diepte, met aanduiding van de bodemhorizonten en gefotografeerd. Alle informatie wordt ter plaatse genoteerd op een standaardboorformulier. Nadien wordt het boorgat opgevuld met het opgeboorde sediment.

Figuur 20: Aanduiding van de boorlocaties.

2.2.3.5.4 ASSESSMENTRAPPORT

2.2.3.5.4.1 BESCHRIJVING EN INTERPRETATIE VAN DE AARDKUNDIGE OPBOUW VAN DE ONDERZOCHE BORINGEN

Er werden vijf controleboringen uitgevoerd, die een gelijk beeld geven. Onder het grasveld bevindt zich een A-horizont van ca. 20 cm dik. Daaronder bevindt zich een pakket opgevoerde grond. Dit pakket heeft

een vrij heterogene, donkere bruinblauwige vulling, met sporadisch baksteenspikkels en steentjes in. Daaronder bevindt zich de zandige moederbodem.

Onderstaande tabel toont de dieptes van de aangetroffen horizonten.

Opbouw bodemkundig profiel	B1	B2	B3	B4	B5
Ondergrens grasveld/A-horizont (cm)	21	20	23	20	20
Ondergrens ophoging (cm)	77	60	60	57	62
Moederbodem					

Foto 5: Controleboring 1.

Foto 6: Controleboring 1.

Foto 7: Controleboring 2.

Foto 8: Controleboring 2.

Foto 9: Controleboring 3.

Foto 10: Controleboring 3.

Foto 11: Controleboring 4.

Foto 12: Controleboring 4.

Foto 13: Controleboring 5.

Foto 14: Controleboring 5.

De TAW-hoogte van het sportveld verschilt niet met de omliggende percelen. Zo is er op twee punten ten noorden van het sportveld een TAW-hoogte gemeten (10,85 m en 10,69 m TAW) en deze verschilt nauwelijks met de hoogte van boring 1 (10,76 m TAW). De omliggende percelen lijken ook wel geroerd (ophoging speelterrein, aanleg straat, ...) waardoor er weinig referentiepunten zijn in de omgeving voor het oorspronkelijke landschap.

Foto 15: Perceel ten noorden van het voetbalterrein.

2.2.3.5.5 CONCLUSIES

De vijf boringen tonen eenzelfde beeld. Het huidige grasveld ligt op een A-horizont van ca. 20 cm dik. Daaronder bevindt zich een pakket van opgevoerde grond tot ca. 60 à 70 cm onder het huidige loopvlak. Het loopvlak lijkt op het eerste zicht niet veel te verschillen met de omliggende percelen, waardoor aangenomen kan worden dat de percelen voor de aanleg van het voetbalterrein zijn **afgegraven**, **genivelleerd** en daarna **opgehoogd** met aangevoerde grond.

Op basis van deze resultaten kan geconcludeerd worden dat de geplande werken zullen plaats vinden binnen **reeds verstoorde grond** en dat hierbij geen potentiële archeologische sites zullen aangesneden worden.

2.2.3.5.6 BIJLAGES

Boorfiches zie **bijlage 2**.

2.2.4 HET ONDERZOCHE GEBIED EN ZIJN OMGEVING IN ZIJN HISTORISCH KADER

2.2.4.1 *HISTORISCH KADER*

2.2.4.1.1 ALGEMENE GESCHIEDENIS VAN ZINGEM

Bij de aanleg van een aardgaspijpleiding van Zeebrugge naar Quévy in 1992 werd het grondgebied van Zingem doorkruist en werden op verschillende plaatsen archeologische resten opgetekend die wijzen op een occupatie in de metaaltijden met onder meer kuilen, greppels en paalgaten en talrijke scherven van aardewerk uit de vroeg-La-Tèneperiode. Deze bevindingen werpen een nieuw licht op de bewoningsspreiding in de late ijzertijd in de regio. Oudere archeologische vondsten, onder meer een muntschat van 400 stuks uit de 3de eeuw, in 262 toevertrouwd aan de aarde en ontdekt in 1861, wijzen op een Romeinse aanwezigheid.

Zingem wordt voor het eerst vermeld in 885-886 als Siggingahem. Etymologisch is dit te verklaren als een Germaanse nederzettingsnaam, zijnde Sigginga-heim of de woning van de lieden van Siggo.⁴

Hoewel vermeld in de geschriften van de Gentse Sint-Pietersabdij behoorde Zingem initieel echter tot de Sint-Baafsabdij. De kern van de landbouwuitbating is te identificeren met het 'Tiendenhof' (Damstraat 6), ten oosten van de kerk. In 1559 wordt Zingem afhankelijk van het bisdom Gent. De Sint-Baafs- en Sint-Pietersabdij oefenen blijvend invloed uit als belangrijkste grondbezitters. De Sint-Baafsabdij, die het patronaatsrecht over de kerk bezat, verleende zijn naam aan de huidige Sint-Baafskerk.

Sinds het begin van de 14de eeuw werd Zingem een heerlijkheid van de graven van Vlaanderen, samen met Asper (Gavere). Deze heerlijkheid wordt in 1601 door de aartshertogen overgedragen aan J. Richardot, voorzitter van de Raad van Vlaanderen, en wordt nadien eigendom van verschillende andere families. Enkele tientallen kleinere heerlijkheden strekten zich tevens over het grondgebied van Zingem uit.⁵

Voor de directe omgeving van het projectgebied echter zijn deze feiten minder relevant. De terreinen zijn gelegen buiten het historische centrum, op terreinen die voorheen als akkerland en weiland fungeerden.

2.2.4.2 *INVENTARIS ONROEREND ERFGOED*

In de Sportstraat is één bouwkundig relict vastgesteld. Sportstraat nummer 11 (Foto 16) is een boerenwoning uit de 18de eeuw⁶. De woning is voorzien van vier traveeën onder een zadeldak.

---

⁴ Gysseling 1953, 183.

⁵ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Zingem [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121611> (geraadpleegd op 12-07-2022)

⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Boerenwoning [online] <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/44001> (Geraadpleegd op 12-07-2022)

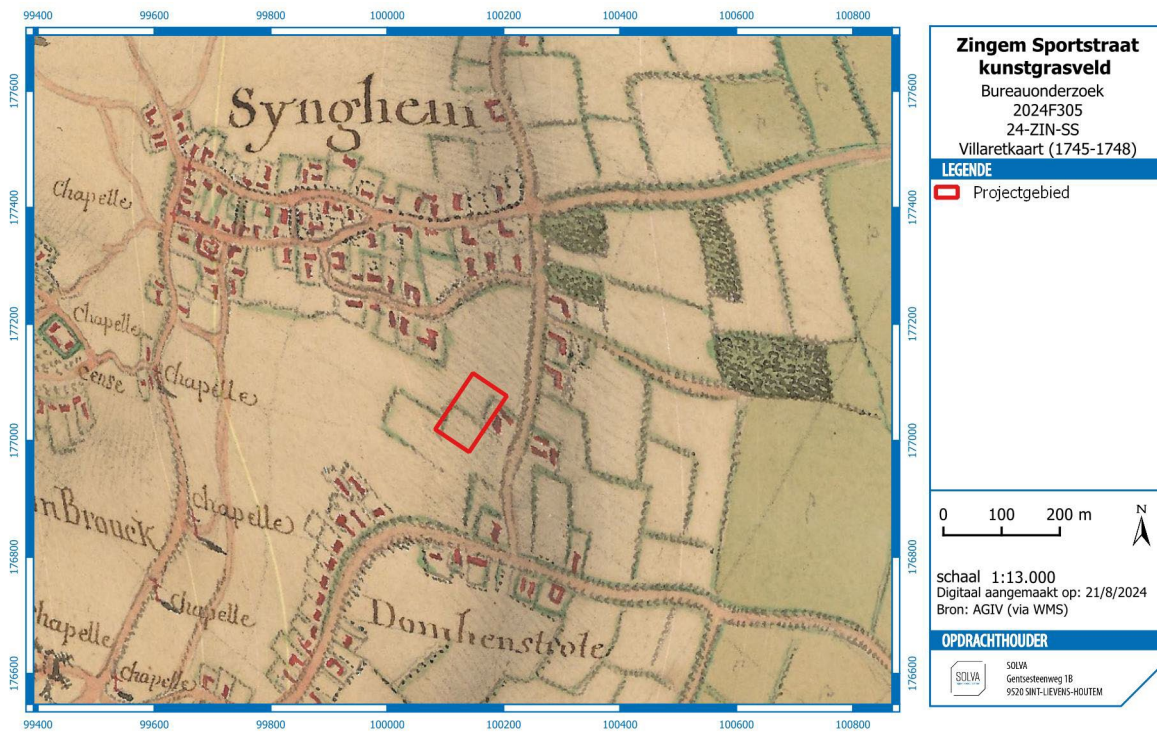

Foto 16: Boerenwoning gelegen in de Sportstraat 11 te Kruisem (Bron: <https://id.erfgoed.net/afbeeldingen/390986>).

2.2.4.3 *HISTORISCH-CARTOGRAFISCHE DOCUMENTEN*

2.2.4.3.1 VILLARETKAART (1745 – 1748)

De Villaretkaart (Figuur 21) biedt de oudste concrete weergave van het projectgebied. Het projectgebied ligt buiten het historisch centrum van Zingem. Onder meer de hedendaagse Omgangstraat, Frans Rigauxstraat, Dorpstraat, Kwaadstraat en de Sint-Bavokerk zijn reeds zichtbaar ten noorden en oosten van het projectgebied. Het projectgebied zelf wordt ingenomen door akkerland.

Figuur 21: Villaretkart met aanduiding van het onderzoeksgebied.

2.2.4.3.2 JOZEF JOHAN FRANS FERRARIS – KABINETSKAART DER OOSTENRIJKSE NEDERLANDEN EN HET PRINSBISDOM LUIK (1771-1778)

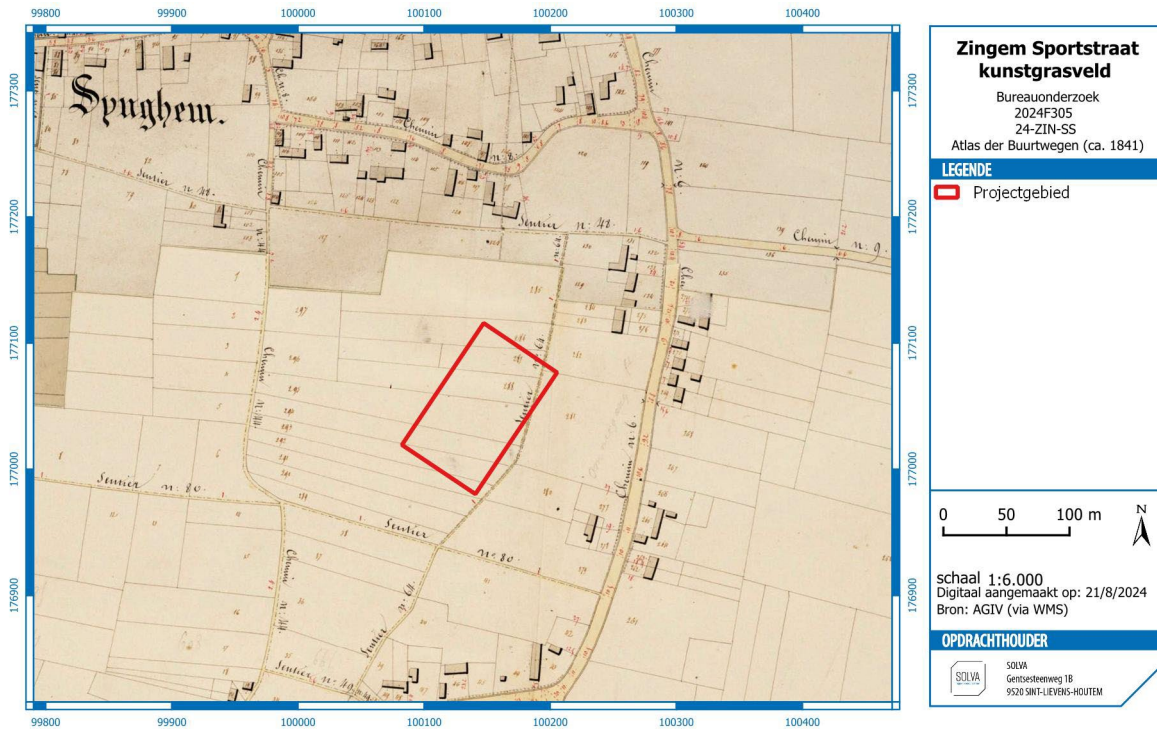
De Ferrariskaart (Figuur 22) biedt geen nieuwe informatie ten opzichte van de Villaretkaat.

Figuur 22: Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied.

2.2.4.3.3 ATLAS DER BUURTWEGEN (CA. 1841)

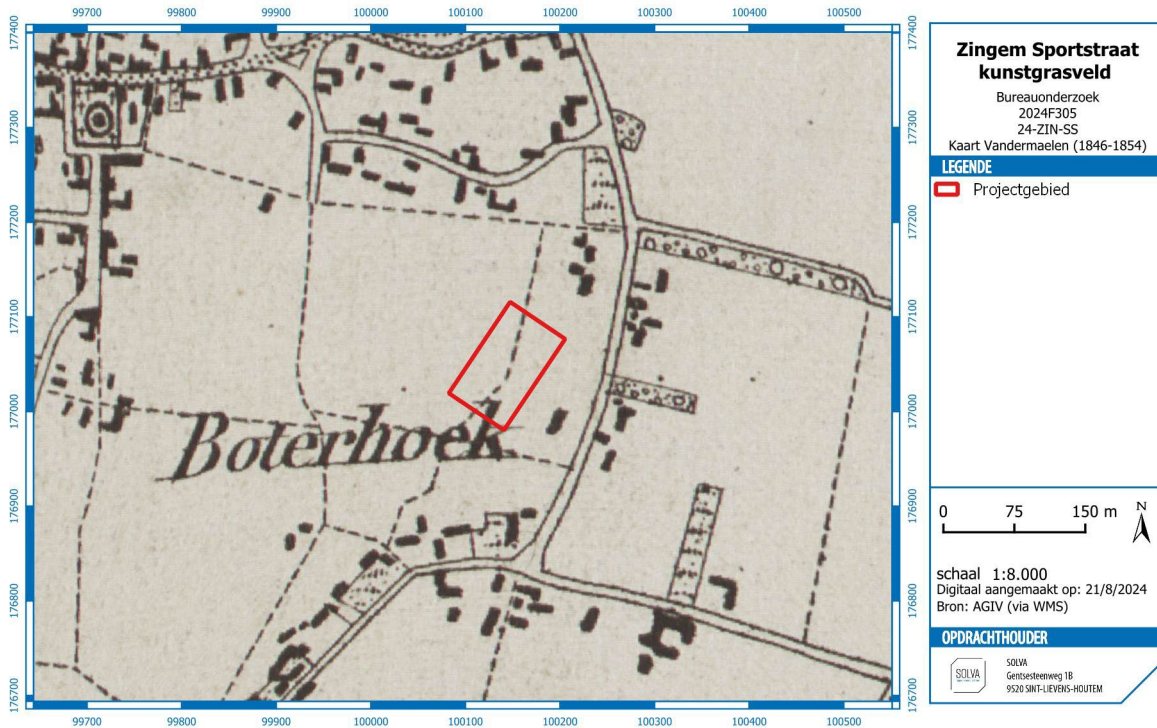
Ook bij de Atlaskaart (Figuur 23) zijn er geen duidelijke veranderingen waarneembaar. Het projectgebied ligt nog steeds in een akker-/weidelandschap.

Figuur 23: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het projectgebied.

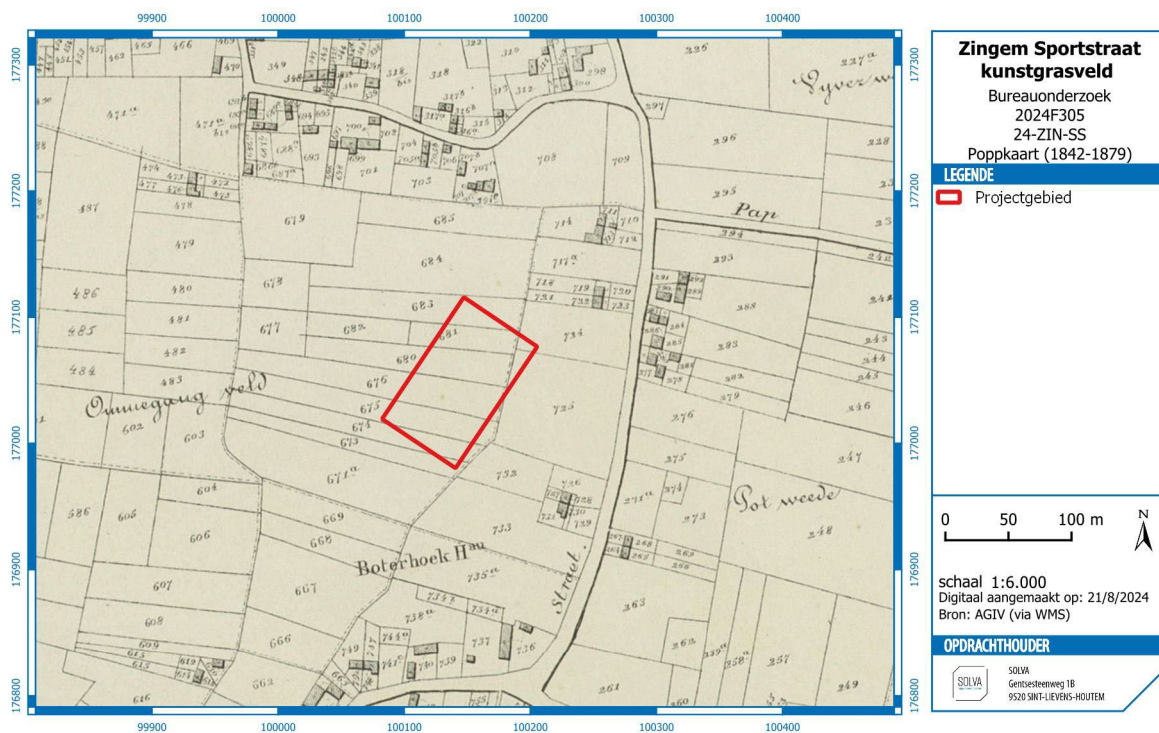
2.2.4.3.4 PHILIPPE VANDERMAELEN – CARTES TOPOGRAPHIQUES DE LA BELGIQUE (1846-1854)

Op de kaart van Philippe Vandermaelen (Figuur 24) is Zingem steeds meer te herkennen in zijn huidige vorm. Van de Sportstraat – of voorloper - is er echter nog geen sprake.

Figuur 24: Vandermaelen kaart met aanduiding van het projectgebied.

2.2.4.3.5 PHILIPPE CHRÉTIEN POPP - ATLAS CADASTRAL PARCELLAIRE DE LA BELGIQUE (1842-1879)
 Ook de Poppkaart (Figuur 25) geeft geen nieuwe informatie over het projectgebied.

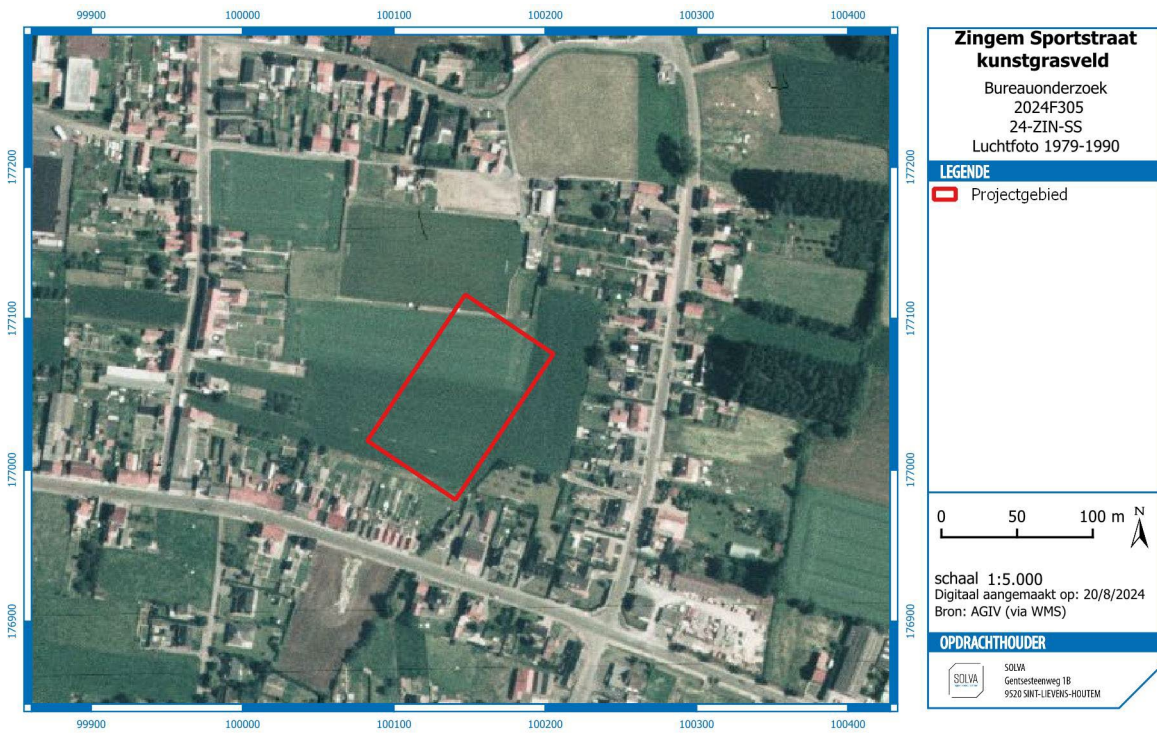
Figuur 25: Poppkaart met aanduiding van het projectgebied.

2.2.4.3.6 RECENTE LUCHTFOTO'S

Op de luchtfoto's van de jaren '70 tot '90 (Figuur 26 en Figuur 27) is het terrein in gebruik als akkerland. De noordelijke hoek van het projectgebied ligt in de jaren '70 op het toenmalig voetbalveld. Op de luchtfoto uit de jaren '90 is dit voetbalveld niet waar te nemen. Het projectgebied zoals het er vandaag de dag uitziet is waar te nemen op de orthofoto van 2022 (Figuur 29).

Figuur 26: Luchtfoto uit 1971 met aanduiding van het projectgebied.

Figuur 27: Luchtfoto uit 1979 – 1990 met aanduiding van het projectgebied.

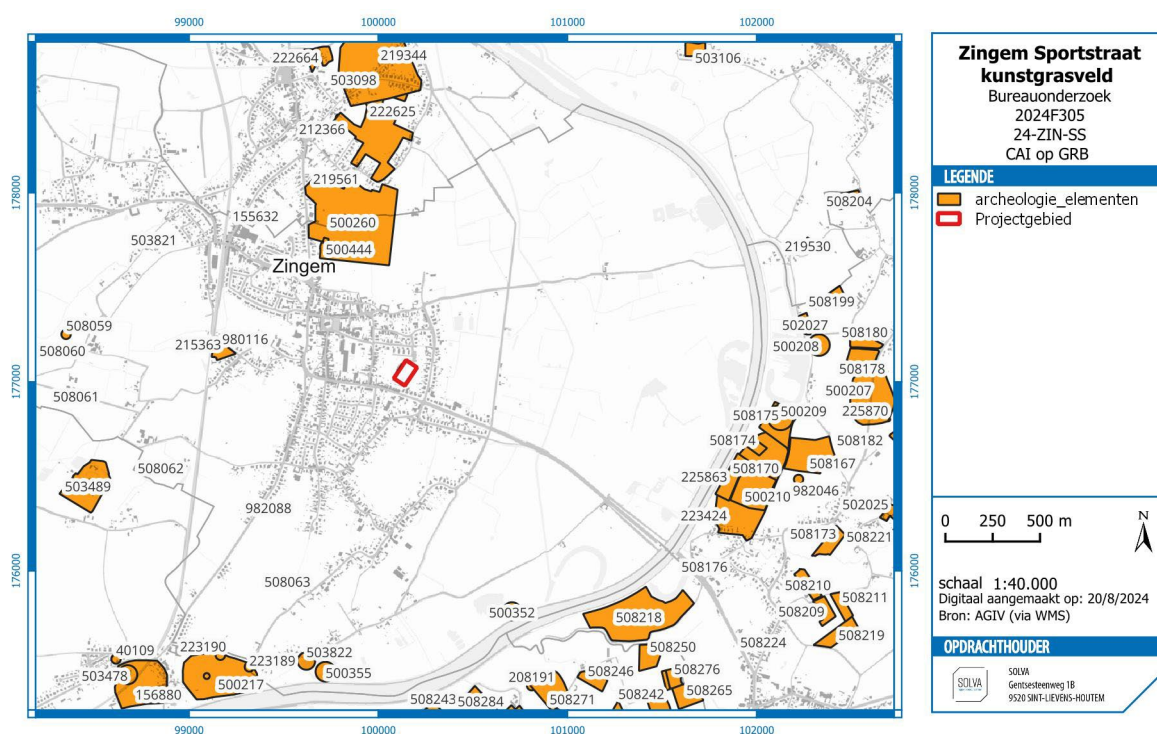
Figuur 28: Luchtfoto uit 2021 met aanduiding van het projectgebied.

2.2.5 HET ONDERZOCHE GEBIED EN ZIJN OMGEVING IN ZIJN ARCHEOLOGISCH KADER

Voor het **projectgebied** zelf zijn er geen archeologische sites gekend.

In de **ruimere omgeving** van het projectgebied toont de centrale archeologische inventaris (CAI) (Figuur 29) dat er al meerdere archeologische opgravingen zijn uitgevoerd in Kruisem en omgeving. De dichtste **CAI-locatie 980116** is een opgraving waarbij sporen uit de vroege ijzertijd en de middeleeuwse periode aan het licht kwamen. De grote prospectie en opgraving ten noorden van het projectgebied (**ID 500260 en 503098**) brachten tal van vondsten met zich mee. Van het laat neolithicum tot vroege bronstijd, maar ook van de Romeinse periode tot de middeleeuwen. Vele CAI-locaties zijn te zien ten oosten van de Schelde. Gezien de andere omstandigheden in vergelijking met het huidige projectgebied zijn deze niet relevant om verder uit te werken.

Ten zuiden van de Schelde is een archeologische zone te zien die gelinkt is met een prehistorisch sitecomplex in het alluvium van de Scheldevallei.

Figuur 29: Centraal archeologische inventaris (CAI) met aanduiding van het projectgebied.

Voor een aanpalend projectgebied binnen de sportzone is er in 2022 reeds een archeologienota opgesteld (2022G45, ID: 23521). De geplande werken bestonden uit de heraanleg van de parking en de wegenis. Aangezien de geplande werken een beperkte diepte kenden binnen een reeds verharde zone en er sprake was van een beperkt archeologisch kennispotentieel zijn er geen verdere archeologische (voor)onderzoeken geadviseerd.⁷

2.2.6 EEN DATERING EN INTERPRETATIE VAN HET ONDERZOCHE GEBIED

2.2.6.1 HET LANDSCHAPPELIJK KADER

Het projectgebied ligt in de Scheldevallei op anderhalve kilometer van de Schelde. De bodemkaart toont aan dat er in de omgeving voornamelijk matig natte of matig droge zandleemgronden met een sterk gevlekte, verbrokkelde B textuur. Tot de 20ste eeuw deed het terrein dienst als akker- of weiland. Uit de controleboringen die uitgevoerd zijn is gebleken dat het terrein is afgegraven, genivelleerd en daarna is

⁷ Savels 2022.

opgehoogd met aangevoerde grond. Deze ophoging gaat minstens tot op een diepte van 60cm tot 77cm onder het huidige maaiveld.

2.2.6.2 DE MENSELIJKE AANWEZIGHEID

Archeologische vondsten in de ruime omgeving van het projectgebied tonen aan dat de eerste antropogene aanwezigheid teruggaat tot de steentijden. Vooral aan de overzijde van de Schelde is er een duidelijke continuïteit aanwezig van menselijke aanwezigheid tot aan de middeleeuwen. De historische kaarten voor het projectgebied tonen aan dat in de postmiddeleeuwse periode het terrein nagenoeg ongeroerd is gebleven op vlak van landgebruik. Het gebied blijft een ruraal karakter behouden en wordt gebruikt als akkerland. Vanaf de jaren 2000 maakt het projectgebied deel uit van een sportzone, die gefaseerd wordt aangelegd en gaandeweg wordt heringericht tot de situatie van vandaag. Deze werken brachten een verstoring van de bodemopbouw met zich mee, dit wordt tevens bevestigd door de controleboringen.

2.2.7 DE VERWACHTING TEN AANZIEN VAN ARCHEOLOGISCH ERFGOED

2.2.7.1 EEN GEMOTIVEERDE TEKSTUELE VERWACHTING TEN AANZIEN VAN DE AANWEZIGHEID EN AARD VAN HET ARCHEOLOGISCH ERFGOED OP HET ONDERZOCHE TERREIN

➤ *Aanwijzingen voor het archeologisch potentieel, landschapshistoriek en gebruiksevolutie*

Het projectgebied bevindt zich **buiten een historische kern** en wordt dus gekenmerkt door een **lage dichtheid aan historische bebouwing**. Historische kaarten tonen aan dat het gebied steeds werd ingenomen door **akkerland en weiland**.

Vanaf de jaren 2000 maakt het projectgebied deel uit van een sportzone, die gefaseerd wordt aangelegd en gaandeweg wordt heringericht tot de situatie van vandaag. Het projectgebied wordt daarbij in gebruik genomen als voetbalveld. Door deze voorgeschiedenis heeft de bodemopbouw reeds een aanzienlijke verstoring of fragmentatie ondergaan. De originele bodemopbouw is daarbij vergraven. De controleboringen geven aan dat de bodem reeds verstoord is tot op een minimale diepte van 60cm tot 77cm onder het maaiveld.

➤ *Wat is de impact van de geplande werken?*

De werken omvatten de aanleg van een kunstgrasveld en drainage. De totale oppervlakte van de bodemingreep bedraagt 8147,51m². Het nieuwe maaiveld van het kunstgrasveld zal op 11,40m TAW komen te liggen. De opbouw bedraagt 35cm. Dit betekent dat er voor de aanleg zowel zal afgegraven worden tot op een diepte van 35cm, als dat er wordt opgehoogd op de plekken die nu onder 11,05m TAW liggen. Vervolgens zal er om de 5m een drainage buis gelegd worden. Deze zullen zeer lokaal voor een iets diepere verstoring zorgen.

De geplande werken **betreffen dus een heraanleg van het reeds aanwezige voetbalveld en vinden plaats in een reeds sterk verstoorde bodem**.

➤ *Wat is het wetenschappelijk kennispotentieel van een eventueel aanwezige archeologische site op lokaal, regionaal en op Vlaams niveau?*

Er zijn een aantal gegevens die het mogelijk maken om de verwachting ten aanzien van het archeologisch erfgoed in te schatten. Ons baserend op landschappelijke gegevens, cartografisch materiaal en historische bronnen kunnen we in deze fase een hypothetisch **verwachtingspatroon** formuleren voor het projectgebied.

- Het projectgebied ligt **buiten de historische kern** van Zingem. Er is geen noemenswaardige historische aanwezigheid binnen het projectgebied te melden.
- Het projectgebied situeert zich op anderhalve kilometer van de Schelde en bevindt zich net buiten de alluviale vlakke. Het terrein lijkt historisch vooral gebruikt te zijn als **akker- en weiland**.
- Er bevinden zich **geen archeologische sites** op het projectgebied. In de ruime omgeving zijn er wel sporen van menselijke occupatie, maar deze bevinden zich op de hoger gelegen delen en aan de overkant van de Schelde.
- Sinds de jaren 2000 zijn **deze gronden heringericht** en aangelegd als voetbalveld. Door deze voorgeschiedenis heeft de bodemopbouw reeds een aanzienlijke verstoring of fragmentatie ondergaan. De originele bodemopbouw is daarbij vergraven en verstoord tot op een minimale diepte van 60cm tot 77cm onder het maaiveld. Het huidige maaiveld situeert zich tussen 10,58 en 11,41m TAW)

- Daarenboven hebben de **geplande werken slechts een beperkte diepte (35 cm onder het toekomstige maaiveld 11,40m TAW)**, ze beogen enkel een heraanleg van het voetbalveld en de aanleg van drainagebuizen. Een eventuele bijkomende verstoring zou plaatsvinden in een zone die reeds sterk geroerd is, zo blijkt uit de controleboringen.

➤ *Is er verder vooronderzoek noodzakelijk en welke vorm dient dit aan te nemen?*

Uitgaande van de bovenstaande afwegingen kan gesteld worden dat de heraanleg van het terrein slechts een **zeer beperkt kennispotentieel** heeft.

Om deze redenen wordt in het kader van de stedenbouwkundige vergunning **geen verder archeologisch (voor)onderzoek** op het terrein geadviseerd. Dit advies stelt noch de initiatiefnemen, nog zijn (onder)aannemers vrij van de in artikel 5.1.4 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 bedoelde meldingsplicht.

2.2.7.2 AFBAKENING VAN ZONES WAAR GEEN ARCHEOLOGISCH ERFGOED AANWEZIG IS OF VERWACHT WORDT

Er wordt in het volledige projectgebied binnen het gabarit van de geplande werken **geen archeologisch erfgoed** verwacht.

2.2.7.3 AFBAKENING VAN ZONES WAAR ARCHEOLOGISCH ERFGOED VASTGESTELD IS OF VERWACHT WORDT

Niet van toepassing.

3 BIBLIOGRAFIE

3.1 LITERATUUR

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED (2022) Boerenwoning [online]
<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/44001> (Geraadpleegd op 12-07-2022).

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED (2022) Zingem [online],
<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121611> (Geraadpleegd op 12-07-2022).

GYSELING M. (1953) Topografische terminologie in Nederlandstalige plaatsnamen, *Wetenschappelijke Tijdingen* 13.

SAVELS L. (2022) Kruisem Sportstraat, Archeologienota – Programma van maatregelen.

SEVENANT M., MENSCHAERT J., COUVREUR M., RONSE A., ANTROP M., GEYPENS M., HERMY M. EN DE BLUST G. (2002) *Ecodistricten: Ruimtelijke eenheden voor gebiedsgericht milieubeleid in Vlaanderen. Deelrapport II: Afbakening van ecodistricten en ecoregio's: Verklarende teksten*. Onuitgegeven rapport.

3.2 WEBSITES

Laatste raadpleging op 20/08/2024

<https://www.dov.vlaanderen.be>

<https://www.geopunt.be>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be>

<https://geo.onroenderfgoed.be>

<https://maps.google.be>

<http://www.cartesius.be>

<http://cai.onroenderfgoed.be/>